
INITIATIEFADVIES

Activiteitenverslag 2017-2019 van de Vergadering van de “Instances Bassin Enseignement qualifiant – Formation – Emploi (IBEFE)”

Aanvraag behandeld door

Commissie Economie- Werkgelegenheid –
Financiën – Fiscaliteit

Aanvraag behandeld op

30 september 2020

Advies uitgebracht door de Plenaire zitting van

19 november 2020

Vooraf

Overeenkomstig artikel 20 van het samenwerkingsakkoord dat op 24 maart 2014 tussen de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de inzet van de « Instances Bassin Enseignement qualifiant – Formation – Emploi (IBEFE) » werd gesloten, is een evaluatie van deze voorziening gepland op basis van de activiteitenverslagen, de adviezen en de aanbevelingen waarbij Brupartners en de CESE Wallonie betrokken zijn.

Teneinde tot deze evaluatie bij te dragen, heeft de Vergadering van de Instances Bassin op 15 juli 2020 aan zijn leden het activiteitenverslag 2017-2019 van de Vergadering van de IBEFE bezorgd, de samenvatting van de activiteitenverslagen van de Instances, evenals de aanbevelingen van de voorzitters van de Instances Bassin EFE, dit met het oog op de evaluatie van dit samenwerkingsakkoord.

Deze documenten geven algemeen aan dat de Instances Bassin sedert hun oprichting aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt wat betreft de ingewikkelde uitoefening van hun uiteenlopende opdrachten, en dat zij talrijke denkpistes hebben bepaald die het voorwerp hebben uitgemaakt van de aanbevelingen die door de voorzitters van al deze Instances zijn geformuleerd.

Deze aanbevelingen zijn opgebouwd rond tien pijlers en pleiten met name voor een versterking van de menselijke middelen die aan de secretariaten van de IBEFE zijn toegewezen, met het oog op een optimalisering van de relaties met de actoren inzake werkgelegenheid, opleiding en onderwijs, evenals voor een betere overdracht van de gegevens die tot de producties van de Instances Bassin bijdragen. De voorzitters doen eveneens bepaalde voorstellen voor de verbetering van de interne werking van de structuren die de Instances Bassin vormen (meer bepaald de onderwijskamers) of de herziening van het samenwerkingsakkoord waardoor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hierbij zou kunnen betrokken worden.

Het geheel van deze elementen en het verhoor van de verantwoordelijken van het Secretariaat van de Instance Bassin EFE van Brussel hebben Brupartners in de mogelijkheid gesteld om een initiatiefadvies uit te brengen die specifieke aandacht besteedt aan de opdrachten en de evolutie van deze Instance die op het gewestelijk grondgebied actief is.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Openstelling van het samenwerkingsakkoord voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brupartners neemt akte van de huidige werkprioriteiten van de Brusselse regering in verband met de economische en sociale gevolgen van de gezondheidscrisis en vindt het nodig dat de partijen, die bij de herziening van het samenwerkingsakkoord betrokken zijn, zich binnen een redelijke termijn over de herziening van dit akkoord buigen. Een aantal aanbevelingen van de voorzitters van de Instances Bassin zullen immers gevolgen kunnen hebben indien deze gepaard gaan met een herziening van het institutioneel kader waarin – meer bepaald – het Brusselse Bassin zich inschrijft.

Brupartners vraagt in het bijzonder dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op volwaardige wijze bij het samenwerkingsakkoord betrokken zou zijn.

Deze implicatie betekent geenszins dat **Brupartners** voorstander is van een regionalisering van de verschillende materies die door de Instance Bassin worden behandeld en meer in het bijzonder inzake onderwijs.

Aangezien werkgelegenheid, een gewestelijke materie, een essentiële dimensie van de opdrachten van de Instances Bassin vormt, is **Brupartners** de mening toegedaan dat het volkomen terecht zou zijn dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn expertise op dit vlak ter beschikking zou stellen. **Brupartners** herinnert er bovendien aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sedert de Zesde Staatshervorming bepaalde bevoegdheden inzake beroepsopleiding uitoefent (met name via het mechanisme voor de bestelling van opleidingen toevertrouwd aan ACTIRIS).

Brupartners is hoe dan ook de mening toegedaan dat de samenwerking met verschillende Brusselse gewestelijke studiediensten moet worden opgevoerd, ook wat betreft de aspecten van de beroepsopleiding die tot de bevoegdheid van het Gewest behoort. Deze versterkte samenwerking zal op positieve wijze bijdragen tot de dialoog tussen deze structuren, met name voor een vereenvoudigde overdracht van de cijfergegevens waaraan de IBEFE van Brussel nood heeft voor zijn werkzaamheden. De gewestelijke studiediensten kunnen hierbij beschikken over de geïntegreerde en overlegde analyses die eruit voortkomen.

1.2 Autonome uitoefening van de opdrachten van de Instance Bassin EFE van Brussel en beheersautonomie

Brupartners is van oordeel dat de Instance Bassin van Brussel over de nodige autonomie moet kunnen beschikken bij de uitvoering van zijn opdrachten zoals bepaald in het samenwerkingsakkoord van 24 maart 2014, zonder dat de genomen beslissingen aan de instemming van een externe operator zijn onderworpen.

Naar het voorbeeld van de Waalse Instances Bassin, die ten opzichte van het FOREM over een dienst met afzonderlijk beheer beschikken, meent **Brupartners** dat een denkproces zou kunnen worden gevoerd met het oog op een gelijkaardige voorziening die op de IBEFE van Brussel van toepassing zou zijn. De beheersautonomie en de voorrechten van de Instance zouden gewaarborgd zijn indien de herziening van het samenwerkingsakkoord een coördinatie van de IBEFE van Brussel door Brupartners zou voorzien, waarvan de neutraliteit ten aanzien van elke opleidings- en onderwijsoperator vaststaat. Voor zover aan Brupartners de gepaste (menselijke en financiële) middelen ter beschikking worden gesteld, zou deze optie een onafhankelijkheid van de structuren en beslissingen van de Instance Bassin EFE van Brussel garanderen. Dit voorstel past in het kader van de nieuwe coördinatieopdracht van de Brusselse adviesraden door het Secretariaat van Brupartners, zoals voorzien in het regeerakkoord van juli 2019. Dit akkoord herbevestigt het beginsel van de autonomie en onafhankelijkheid van elke raad ten opzichte van de organen van Brupartners. Hierbij dient opgemerkt dat behalve de specifieke middelen voor de Instance ook de vestiging van de Instance Bassin EFE bij Brupartners een analyse zal vereisen met betrekking tot een eventuele versterking van de transversale diensten (HR, communicatie, boekhouding, vertaling...).

Brupartners formuleert de aanbeveling dat de uitvoerbaarheid van zo'n optie bijgevolg – volgens nog te bepalen criteria - het voorwerp van een werkgroep van de gefedereerde entiteiten zou uitmaken

waarvan de Instance Bassin van Brussel afhangt, teneinde het geheel van de aandachtspunten in aanmerking te nemen die zich op institutioneel en politiek vlak zouden kunnen aandienen.

Gelet op het specifiek karakter van de Brusselse institutionele context is **Brupartners** van oordeel dat zo'n toenadering tussen de IBEFE van Brussel en een economische en sociale overlegstructuur zou toelaten om de relaties tussen een Instance Bassin, die op gewestelijk vlak actief is, en bepaalde operatoren, die op hetzelfde niveau aanwezig zijn, in alle transparantie vlotter en optimaler zou kunnen laten verlopen.

Brupartners meent daarom dat een denkproces zou kunnen worden gevoerd opdat het Secretariaat van de Bassin autonoom zou zijn ten opzichte van Bruxelles Formation, maar waarbij tevens aan een toenadering met Brupartners zou worden gewerkt.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Verbetering van de overdracht van gegevens

Ook al zou deze kwestie reeds gedeeltelijk kunnen worden opgelost door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (en – bijgevolg – de instellingen die ervan afhangen) bij het voornoemd samenwerkingsakkoord te betrekken, toch wenst **Brupartners** dat er in afwachting van de herziening van deze tekst tussen de IBEFE van Brussel en de belangrijkste leveranciers van gegevens overeenkomsten zouden worden gesloten. **Brupartners** verwelkomt de aanzienlijke vooruitgang die in deze materie sedert 2017 werd gemaakt maar vindt dat zo'n maatregel zou toelaten om aan de overdracht van de meest recente gegevens naar de Instance Bassin een systematisch karakter te geven. Dit zou bijdragen tot de opstelling van analyses waarvan de resultaten aan alle actoren ten goede zouden komen, zowel inzake controle als op het vlak van sectorale vooruitzichten.

2.2 Centralisatie van de gegevens

Brupartners betreurt dat dit punt tot op heden nog geen definitieve oplossing heeft gekregen. Zoals hij onderstreept in zijn advies van 2018¹, vindt hij dat de inzameling van de gegevens niet tot het takenpakket van de Secretariaten van de Instances behoort, zoals voorzien in het samenwerkingsakkoord.

Ten gevolge hiervan dringt **Brupartners** erop aan dat de projectdragers, die belast zijn met de oprichting van een platform voor de centralisatie van de gegevens afkomstig van de verschillende betrokken operatoren, binnen redelijke termijnen een vaste en duurzame oplossing zouden aanreiken wat betreft de plaats en de vorm die de verzamelplaats van deze gegevens zou aannemen.

2.3 Rationalisatie wat betreft de inzameling van de gegevens en de enquêtes naar de sectorale actoren toe

Brupartners betreurt dat de veelvuldige vragen van verschillende operatoren aan de sectorale actoren tijdens de laatste jaren niet tot een grotere rationalisatie aanleiding hebben gegeven. De vele verzoeken aan de terreinactoren om kwantitatieve en kwalitatieve gegevens te verkrijgen, zonder dat deze het voorwerp van een coördinatie tussen de aanvragers hebben uitgemaakt, vormen een hinderpaal voor een goede samenwerking tussen de vertegenwoordigers van de beroepssectoren en

¹ A-2018-026-ESR

de verschillende overheidsstructuren waarvan deze verzoeken uitgaan. **Brupartners** stelt bovendien vast dat de sectoren er zich terecht over beklagen dat zij weinig reacties ontvangen op de vele gegevens die zij overmaken.

Brupartners nodigt de aanvragers van gegevens bijgevolg uit om de nodige coördinatie aan de dag te leggen en zoveel mogelijk op een enige structuur beroep te doen die tot de inzameling van deze informatie bij de sectoren zou kunnen overgaan. **Brupartners** stelt vast dat de Instance Bassin door zijn werkzaamheden en zijn permanente contacten op het vlak van werkgelegenheid, opleiding en onderwijs deze verzamelplaats zou kunnen vormen, waarbij een opvolging bij de sectoren zou worden verzekerd wat betreft het gebruik dat door de betrokken operatoren van deze gegevens wordt gemaakt.

2.4 Opvolging en uitvoering van de aanbevelingen van de Instance Bassin

Vanaf het ogenblik waarop de aanbevelingen en gemeenschappelijke materies binnen de Instance Bassin zijn goedgekeurd door het geheel van de operatoren die erin zetelen, nodigt **Brupartners** deze laatsten uit om zich te schikken naar artikel 13 van het samenwerkingsakkoord van 24 maart 2014. Dit artikel bepaalt dat de operatoren de Instance Bassin inlichten van elke opening van een richting die niet voorkomt op de lijst van de gemeenschappelijke materies (wat betreft de onderwijsoperatoren) en van elke organisatie van een opleiding op het grondgebied van het Bassin.

2.5 Opdrachten van het Observatoire du Qualifiant, des Métiers et des Technologies

Brupartners is bezorgd over het gevaar voor overlapping van bepaalde opdrachten van de Instance Bassin met deze van het « Observatoire du Qualifiant, des Métiers et des Technologies (OQMT) ». Deze instelling werd opgericht door het “Pacte pour un Enseignement d’excellence” in de “Fédération Wallonie-Bruxelles (FWB)”. Uit de taken, die aan dit Observatorium zijn toevertrouwd, blijkt immers dat het met een prospectieve opdracht voor de strategische sturing van het aanbod van richtingen in het onderwijs op het niveau van de FWB belast is. Welnu, **Brupartners** stelt vast dat artikel 9 van het samenwerkingsakkoord tot oprichting van de Bassins bepaalt dat deze tot opdracht hebben om “informatie over te maken, adviezen uit te brengen, oriëntaties te bepalen ter attentie van de operatoren van het kwalificerend onderwijs (ook aan de CEFA), de beroepsopleiding en de inschakeling, wat betreft het aanbod aan kwalificerend onderwijs en beroepsopleiding”. Gelet op dit artikel waarvan de inhoud nogal dicht bij de activiteiten van het Observatoire du Qualifiant lijkt te liggen, vraagt **Brupartners** dat het OQMT en de Instances Bassin EFE een modus operandi zouden overeenkomen en zelfs een samenwerkingsovereenkomst zouden sluiten. Dit zou toelaten om te vermijden dat dezelfde gegevens meermaals aan de terreinactoren worden gevraagd. **Brupartners** is immers de mening toegedaan dat het relevant zou zijn dat de gegevens, die op bijzonderheden van de Bassins betrekking hebben, door deze laatsten zouden worden ingezameld om vervolgens te worden overgemaakt en door het OQMT te worden verzameld.

2.6 Versterking van de menselijke middelen binnen de IBEFE van Brussel

In vergelijking met bepaalde Waalse instanties die actief zijn in Bassins van kleine omvang, die zelf zijn samengesteld uit een beperkt aantal institutionele actoren, onderwijs- en opleidingsoperatoren, merkt **Brupartners** op dat de Instance Bassin EFE van Brussel met tal van actoren werkt en bovendien op gewestelijk niveau actief is, wat voor deze instantie een bijzonderheid vormt. Welnu, uit het gezamenlijk activiteitenverslag blijkt dat sommige Waalse Bassins meer personeel tewerkstellen dan de Instance Bassin van Brussel, waarvan de perimeter nochtans uitgestrekter is. **Brupartners** vraagt bijgevolg om met deze bijzonderheid rekening te houden en inzake personeel een aangepast kader te voorzien dat toelaat om op de uiteenlopende uitdagingen van dit Bassin in te gaan.

2.7 Wisselwerking tussen view.brussels, de Service Régie van Bruxelles Formation en het IBEFE

Teneinde de wisselwerking te versterken tussen de Brusselse actoren waarvan de werkzaamheden toelaten om de opleidingsnaden, die op het gewestelijk grondgebied worden vastgesteld, te bepalen of te verfijnen, moedigt **Brupartners** view.brussels, de dienst Regie van Bruxelles Formation en de Instance Bassin van Brussel aan om het sluiten van een overeenkomst te overwegen. Zo'n overeenkomst zou toelaten om een systematisch karakter te verlenen aan de uitwisselingen tussen deze instellingen die een expertise wat betreft een aantal thema's delen die het voorwerp van studies of onderzoek uitmaken. **Brupartners** is van oordeel dat uitwisselingen, die aan deze werkzaamheden voorafgaan maar eveneens tijdens deze werkzaamheden plaatsvinden, een gemeenschappelijke benadering mogelijk zouden maken die garantie is voor kwaliteit. Ook zou men er zich van kunnen vergewissen dat de aanbevelingen, die eruit voortkomen, het voorwerp van een overdraagbaarheid bij elk van de onderwijs- en opleidingsoperatoren zouden kunnen uitmaken. Deze versterkte samenwerking zou bovendien bijdragen tot de overdracht van onderwijsgegevens waarover de Instance Bassin beschikt maar waaraan het met name aan ACTIRIS lijkt te ontbreken.

2.8 Uitgebreide perimeter van het analyse- en prospectief verslag

Brupartners herinnert eraan dat de territoriale grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet met zijn economische invloedzone overeenstemmen. Deze strekt zich namelijk uit tot in de periferie. Dat is de reden waarom **Brupartners** de initiatieven van de Instance Bassin EFE van Brussel, die ertoe strekken om de perimeter van het analyse- en prospectief verslag tot de Rand uit te bereiden, steunt. Teneinde hiervan een geïntegreerd document te maken dat aan de economische actoren inzake opleiding en onderwijs, die te Brussel en in zijn periferie aanwezig zijn, ten goede komt, moedigt **Brupartners** de Bassin aan om van dit verslag een tweetalig document te maken dat samen met de BANSPA is opgesteld, waarvan de kennis van de Brusselse Nederlandstalige actoren een onbetwistbare meerwaarde zal vormen. Deze evolutie zou zich trouwens perfect in het kader van de gewenste toenadering met **Brupartners**, een gewestelijke en tweetalige instelling, inschrijven.

*

* *